

109

EŠD: 2484

Naselje: **Veliki Čirnik**Občina: *Sevnica*Ime: **Veliki Čirnik – cerkev sv. Križa**Področje: *UA*Obdobje: *pozna renesansa, barok*

Dolgotrajna obnova zunanjsčine cerkve, ki se je začela leta 2000 v obratnem vrstnem redu z obnovo streh ladje, prezbiterija in zakristije, se je končala leta 2008 z obnovo zunanjsčine zvonika. Ker so bili ometi na zunanjsčini ladje, prezbiterija in zakristije leta 2002 narejeni brez predhodnih raziskav, so edini merodajni podatki o stavbnem razvoju zapisani v knjigi Zgodovina župnije Šent Rupert na Dolenjskem Ivana Steklase. Pri prezentaciji zunanjsčine cerkve smo glede na ohranjeno arhitektonsko poslikavo zvonika in konservatorjevo skico ohranjenih poslikav ladje in prezbiterija izdelali rekonstrukcijski načrt poslikave s kasetami v rdeči barvi med belimi obrobami. Pole, barvane v rdeči barvi, so bile prvotno narejene v grobem ometu. Ometan in barvan rdeče je bil tudi pristrešen talni zidec iz lehnjaka, ki je na severni steni prezbiterija prekinjen. Tu je bil verjetno prvotni vhod v prezbiterij. Kamnit portal v južni steni ladje iz 17. stoletja je ostal neobdelan in prav tako notranji kamniti okenski okvirji. Strehe, ki so bile na novo prekrite z bobrovcem, imajo široke žlote in bakreno obrobo na kapu. Župnijski urad Šentrupert na Dolenjskem, ki je v celoti financiral obnovitvena dela, si ob dreznajnih izkopih ni zagotovil prisotnosti arheologa pristojnega zavoda. Pri sondiranju ometov na zvoniku v letu 2007 smo odkrili v omet vtisnjene črte, del starejše poslikave z motivom šivanega roba. Odkrit je bil tudi horizontalni pas, ki je bil vezan na poslikavo vogalov. Ta starejša plast je bila brez sledov barv. Ker smo imeli za rekonstrukcijo te poslikave premalo podatkov, smo upoštevali celostni vidik prezentacije cerkve in župnijskemu uradu posredovali rekonstrukcijski načrt za izdelavo arhitektonske poslikave z lizenami v rdeči barvi in belimi obrobami lin in vhodov v zvonico. Dotrajana in poškodovana kritina iz pocinkane pločevine na rombasti strehi zvonika je bila zamenjana z novo bakreno pločevino. Kovani križ s pozlačenim jabolkom je obnovljen. Obnovljena profilirana platišča ur z rimskimi številkami so brez kazalcev baročnih oblik. Namesto trikotno zaključenih zvončnih lin so narejeni segmentni zaključki in k temu dodane preoblikovane starejše oknice. Izstopajoč kamnit talni pristrešen izzidek je ometan s sanirnim ometom in ni barvan v osnovnem rdečem tonu fasad.

Bogdan Badovinac

Pogled na del obnovljene zunanjsčine cerkve sv. Križa
(foto: A. Plevčak)

110

EŠD: /

Naselje: **Vinkov Vrh**Občina: *Žužemberk*Področje: *A*Obdobje: *starejša železna doba*

Študentje arheologije Univerze iz Münchna so septembra 2008 ob obhodu s prazgodovinskega območja na Vinkovem Vrhu našli bronasto starejšezeleznodobno zapestnico. Zapestnica je ležala na parc. št. 1489, k. o. Vinkov Vrh. Zapestnica je bila najdena na območju, kjer smo pričakovali nadaljevanje gomilnega grobišča, a se gomile zaradi oranja ne vidijo več. Zapestnica s presegačima koncema kaže znake starih poškodb, zato domnevamo, da je bila z oranjem (ki je bilo na tem mestu po več letih premora ponovno opravljeno v začetku leta 2008) samo prestavljena, iz konteksta iztrgana pa že prej.
Borut Križ